

PLASTİK POŞETLERİN UCRETLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BOLUM Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Usul ve Esasların amacı, çevrenin korunması, kaynak verimliliğinin sağlanması ve plastik poşet kullanımının azaltılması için plastik poşetlerin ücretlendirilmesine ilişkin hususları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Usul ve Esaslar, plastik poşetlerin satışı, beyanı, geri kazanım katılım payı tahsili ile birlikte izleme, kontrol ve denetimine ilişkin tüm hususları kapsar. (2) Kullanım alanları ve malzeme özellikleri bakımından;

a) Ekmek, sebze, meyve, peynir, zeytin, hayvansal gıda gibi açık satılan gıdaların hijyenini sağlamak için kullanılan, çift kat kalınlığı 15 mikron ve altında olan, 500x350 mm (körüük kalınlığı ve sap uzunluğu dahil) ebadından küçük saplı/sapsız poşetler,

b) Plastik içeren malzemelerden, dokumalı veya dokumasız metotlarla üretilen, tekstil ürünü çok kullanımlık poşetler,

c) Canlı sucul hayvan satışında kullanılan sapsız poşetler,

ç) Yumrum ve/veya benzer tohumlu bitkilerin satışında kullanılan sapsız poşetler,

d) Sadece hizmet verilen fakat ürün satışı gerçekleştirmeyen yerlerde kullanıcıya veya tüketiciye verilen poşetler, (kuru temizleme, lostra ve benzeri),

e) Kargo poşetleri,

f) Gümrüksüz mağazadan alınan ürünler için ilgili mevzuatı gereği kullanılması zorunlu olan özel poşetler,

g) Eczanelerde sadece ilaç satışında kullanılan, çift kat kalınlığı 15 mikron ve altında olan, 200x350 mm (körüük kalınlığı ve sap uzunluğu dahil) ebadından küçük saplı/sapsız poşetler,

bu Usul ve Esasların kapsamı dışındadır ve ücretlendirmeye tabi değildir.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Usul ve Esaslar, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 3 üncü, 18 inci, 20 nci, 26 ncı, Ek 11 ve Ek 13 üncü maddeleri ile 27/12/2017 tarih ve 30283 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 1/1/2018 tarihinde yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Usul ve Esasların uygulanmasında;

a) Ambalaj Komisyonu: Yürütülen çalışmaları ve uygulamaları değerlendirmek üzere Bakanlık temsilcisinin başkanlığında ilgili taraflardan oluşan komisyonu,

b) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

c) Bilgi Sistemi: Plastik poşetlere ilişkin beyan ve bildirimlerin gerçekleştirileceği, bilgi ve belgelerin sunulacağı Bakanlıkça belirlenen çevrimiçi program/programları,

ç) Geri kazanım katılım payı: 2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11 inci maddesi gereğince Kanunun ekli (1) sayılı listesinde yer alan, plastik poşetler için satış noktalarından alınacak payı,

d) İl Müdürlüğü: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerini,

e) Kanun: 2872 sayılı Çevre Kanununu,

f) Plastik poşet: Plastikten yapılmış, satış noktalarında tüketicilere mal veya ürünleri taşıma amacıyla temin edilen saplı veya sapsız poşetleri,

g) Satış noktası: Toptan ve/veya perakende olarak mal, ürün satışını yapan mağaza, market ve benzeri satış yerlerini,

ğ) Uzaktan satış: Mektup, katalog, telefon, faks, radyo, televizyon, elektronik posta mesajı, kısa mesaj, internet gibi her türlü araç veya ortamı kullanarak yapılan satışı,

h) Üretici: Plastik poşetleri üretenler ve/veya bu ürünleri ithal edenleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Esaslar, Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Genel esaslar

MADDE 5 - (1) Ülke genelinde plastik poşet kullanımının, yıllık kişi başına kullanılan adedin 31/12/2019'a kadar 90'ı, 31/12/2025'e kadar ise 40'ı aşmayacak şekilde azaltılması esastır.

(2) Plastik poşetlerin ücretli olarak satışı, faaliyet türü ne olursa olsun uzaktan satışlar da dahil olmak üzere, istisnasız tüm satış noktalarında (tekstil, oyuncak, elektronik, unlu mamul, giyim, gıda ve benzeri) 1/1/2019 tarihinden itibaren gerçekleştirilecektir.

(3) Plastik poşetler, uzaktan satışlar da dahil olmak üzere satış noktalarında kullanıcıya veya tüketiciye ücretsiz temin edilemez, ücretsiz teminine imkan verecek herhangi bir promosyona veya kampanyaya dahil edilemez.

(4) Plastik poşetlere uygulanacak taban ücret, her yıl piyasa koşulları ve ilgili sektör temsilcilerinden oluşan Ambalaj Komisyonunun önerisi dikkate alınarak Bakanlık tarafından belirlenir ve takip eden yıl boyunca geçerliliğini korur. Bu plastik poşetler için Bakanlıkça belirlenen asgari fiyat tarifesinin altında ücret uygulanamaz.

(5) Çift kat kalınlığı 15 mikron ve altında olan plastik poşetler, eczanelerde ilaç satışı dışında, satış noktalarında ise açık satılan gıdaların hijyenini sağlamak dışında kullanıcıya veya tüketiciye ücretli veya ücretsiz olarak sağlanamaz.

(6) Plastik poşetle gönderimi sağlanan uzaktan satışlarda alternatif taşıma ekipmanı kullanım seçeneği tüketiciye sunulur. Tüketici tarafından plastik poşet seçeneği tercih edilmesi halinde poşetlerin satışı zorunludur.

(7) Satışa tabi plastik poşetlerin birim satış bedelinin, plastik poşetin zorunlu giderlerinin (poşet maliyeti, vergiler ve Kanunun ekli (I) sayılı listesinde belirtilen geri kazanım katılım payının toplamı) üzerinde olması halinde, aradaki fark gelir olarak kabul edilir. Kanunun 18 inci maddesinin ikinci fıkrası gereği plastik poşetlerin satışından elde edilen gelir Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir.

(8) Ücretlendirmeye tabi olan plastik poşetlerin satış noktalarında 1/1/2019 tarihi itibarıyla barkodlu olarak sunulması zorunludur.

(9) Atık azaltımını desteklemek amacıyla, satışa tabi plastik poşetlerin kaliteleri bakımından iyileştirilmeleri esastır.

(10) Ücrete tabi plastik poşetlerin en az bir yüzeyinde çevreci slogan ve Sıfır Atık logosu kullanılır. Plastik poşetlerde yer alan satış noktalarının marka ve logoları poşetin tek yüzeyinin (sap hariç) alanının yüzde yirmisini geçemez.

(11) Ücrete tabi plastik poşetlerin çift kat kalınlığı 40 mikron ve üzerinde olmak zorundadır.

(12) Satış noktaları, plastik poşete ikame olarak kağıt ve/veya bez ile file ve benzeri alternatif çok kullanımlık taşıma ekipmanını promosyon veya kampanyalar dahilinde kullanıcıya veya tüketiciye sağlar.

Bakanlığın ve il müdürlüklerinin görev ve yetkileri

MADDE 6 - (1) Bakanlık,

a) Bu Usul ve Esasların uygulanmasına yönelik işbirliğini ve koordinasyonu sağlamakla ve gerekli idari tedbirleri almakla yetkilidir.

b) Bu Usul ve Esaslar ile getirilen düzenlemeler doğrultusunda yapılacak izleme, kontrol ve/veya denetim faaliyetlerini gerçekleştirmekle yetkilidir.

c) Plastik poşetlerin kullanımının azaltılması ve raporlanmasına ilişkin esasları belirler.

ç) Ambalaj komisyonunu toplar ve komisyonun önerisini dikkate alarak plastik poşetlere uygulanacak taban fiyatı her yıl belirler.

d) Plastik poşet üreticileri ve satış noktalarının bu Usul ve Esaslarda tanımlı bildirim ve beyanlarını yapmalarını sağlamak için çevrimiçi programı hazırlar ve kullanıma sunar.

(2) İl Müdürlükleri, üreticileri ve satış noktalarının Bilgi Sistemine kayıtlarını yapmak, beyan yükümlülüklerini ve yapılan beyanlarını izlemek, kontrol etmek, denetlemek ve değerlendirmekle Bakanlıkla birlikte yetkilidir.

Üreticilerin yükümlülükleri

MADDE 7-(1) Üreticiler;

a) Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında kalan yükümlülükleri saldı kalmak koşulu ile üretmiş/ithal etmiş oldukları satışa tabi tüm plastik poşetlere ilişkin olarak, Bilgi Sistemine kayıt olmak ve gerekli bilgileri sisteme girmekle,

b) Satışa tabi plastik poşetleri barkodlu olarak üretmekle, yükümlüdür.

Satış noktalarının yükümlülükleri

MADDE 8 - (1) Satış noktaları, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında kalan yükümlülükleri saklı kalmak koşulu ile plastik poşet kullanımının azaltılması amacıyla;

a) 1/1/2019 tarihinden itibaren plastik poşetleri ücretsiz vermemekle ve tahsil edilen ücretleri satış belgelerinde adet bazlı göstermekle,

b) Çevrenin korunması amacıyla plastik poşetlerin satışına ilişkin tüketiciyi bilinçlendirme amaçlı yazılı, basılı görsel materyal kullanmakla,

c) Bilgi Sistemine kayıt olmak, gerekli beyanları bilgi ve belgeleri ile birlikte bu sisteme yüklemekle,

ç) Plastik poşet satışı miktarı beyanına istinaden hesaplanacak geri kazanım katılım payı tutarını Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına aktarmakla,

d) Plastik poşetler yerine çok kullanımlık taşıma ekipmanını alternatif olarak tüketiciye sunmakla,

yükümlüdürler.

(2) Satış noktaları, plastik poşet talep etmeyen tüketiciye, talebi dışında plastik poşet satamaz. Uzaktan satışlarda ise, bu Usul ve Esasların Geçici 3 üncü maddesinde verilen sürenin tamamlanması sonrasında satış noktaları, plastik poşet talep etmeyen tüketiciye, talebi dışında plastik poşet sunamaz.

(3) Satış noktaları, tüketici veya kullanıcının kendisine ait taşıma ekipmanı ile alışveriş yapmasına engel olacak herhangi bir faaliyette bulunamaz.

Bilgi sistemi ve beyanlar

MADDE 9 - (1) Üreticiler/ithalatçılar tarafından yapılacak beyanlarda; plastik poşet adedi, ağırlığı, kalınlık, boyut, ambalaj malzemesi cinsi, firma bazında yurt içinde veya yurtdışında kime satıldığı yer almalıdır.

(2) Satış Noktaları tarafından yapılacak beyanlarda; temin edilen firma bilgisi (yurt içi ve yurtdışı), temin edilen plastik poşetin maliyeti, satılan plastik poşet adedi ve birim fiyatı yer almalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Mali Hususlar

Ücretlendirme

MADDE 10 - (1) 1/1/2019 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere plastik poşetlere uygulanacak asgari ücret adet başına vergiler dahil 25 kuruştur.

(2) Plastik poşet satışının yapıldığı işlemlere ait belgelerde satış kalemi ve adedinin gösterilmesi ve poşetlerde barkod kullanılması zorunludur.

(3) Barkod okuyucu sistemi bulunmayan satış noktalarında, satış belgelerinde plastik poşet kalemi ve adedi gösterilmek amacıyla yazar kasalarda gerekli düzenleme yapılır.

Tarh, Tahakkuk ve Tahsilat işlemleri

MADDE 11 - (1) Satış noktaları, plastik poşetlerin satışının gerçekleştiği aya ait beyanı, takip eden ayın biri ile onbeşi arasında Bilgi Sistemi üzerinden yapar.

(2) Satış noktası tarafından yapılan beyanlara istinaden ödeyeceği geri kazanım katılım payı tutarı Bilgi Sisteminde hesaplanır.

(3) Satış noktası tarafından Bilgi Sistemine beyan edilen geri kazanım katılım payı, beyan dönemini takip eden ikinci ayın son gününe kadar Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır.

(4) Kanununun Ek 11 inci maddesi gereği, katılım payının beyan edilmediğinin veya eksik beyan edildiğinin tespiti halinde, beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının bir ay içinde ödenmesi gerektiği ilgiliye tebliğ edilir. Süresinde beyan edilmeyen veya eksik beyan edilen katılım payının beyan edilmesi gereken son günden ödendiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Süresinde ödenmeyen katılım payı Bakanlığın bildirim üzerine ilgili vergi dairesince 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir. Bu madde kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **İzleme, Kontrol ve Denetim**

İzleme, kontrol ve denetim işlemleri

MADDE 12 - (1) Bu Usul ve Esaslar ile getirilen düzenlemeler doğrultusunda yapılacak izleme, kontrol ve/veya denetim faaliyetleri Bakanlık ve/veya İl Müdürlüklerince gerçekleştirilir.

(2) İlgililer, Bakanlığın ve/veya ilgili İl Müdürlüklerinin isteyecekleri bilgi ve belgeleri vermek, denetim esnasında her türlü kolaylığı göstermek zorundadır.

(3) Bakanlık, gerek görülmesi halinde izleme, kontrol ve/veya denetim faaliyetlerine ilişkin yetki düzenlemesinde bulunabilir.

BEŞİNCİ **BÖLÜM** **Yaptırımlar**

Yaptırımlar

MADDE 13 - (1) Bakanlık tarafından bu Usul ve Esaslar kapsamında yapılacak izleme, kontroller ve/veya denetimler sırasında;

a) Bildirim ve beyan yükümlülüğünü zamanında ve/veya tam olarak yerine getirmediği tespit edilenlere Kanununun 20 nci maddesinin (g) bendi hükmü,

b) Geri kazanım katılım payını ödemediği tespit edilenlere Kanununun 20 nci maddesinin (z) bendi hükmü,

c) Plastik poşetleri ücretsiz verdiği, promosyona ve/veya kampanyaya tabi tuttuğu tespit edilenlere Kanununun 20 nci maddesinin (bb) bendi hükmü,
gereğince idari para cezası uygulanır.

(2) Bu Usul ve Esaslar kapsamında yapılacak bildirim ve beyanlarda yanlış ve yanıltıcı beyanda bulunanlar hakkında Kanununun 26 nci maddesi doğrultusunda işlem tesis edilir.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Stoktaki barkodsuz poşetler

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Satış noktaları, stoklarında bulunan barkodsuz plastik poşetlerin satışını 31/3/2019 tarihine kadar gerçekleştirebilir.

Satış belgelerinde satış kalemi oluşturulması

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) Satış noktaları, satılan plastik poşetlere ilişkin, adet ve fiyat bilgisini satış belgelerinde gösterebilmek için gerekli altyapı çalışmalarını 31/3/2019 tarihine kadar tamamlar.

Uzaktan satışlar

GEÇİCİ MADDE 3 - (1) Bu Usul ve Esasların, 5 inci maddesinin altıncı fıkrası gereği plastik poşetle gönderimi sağlanan uzaktan satışlarda alternatif taşıma ekipmanı seçeneği 31/3/2019 tarihine kadar kurulur.

Plastik poşetlerin özellikleri

GEÇİCİ MADDE 4 - (1) Bu Usul ve Esasların, 5 inci maddesinin on ve onbirinci fıkralarındaki şartları sağlayan plastik poşetler en geç 31/3/2019 tarihinden itibaren satışa sunulur. Bu tarihten itibaren diğer poşetlerin satışına izin verilmez.

Yetki

MADDE 14 - (1) Bu Usul ve Esasların uygulanması sırasında doğacak tereddütleri gidermeye ve ilave idari düzenlemelerde bulunmaya Bakanlık yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 15 - (1) Bu Usul ve Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 - (1) Bu Usul ve Esasları, Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.